

Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület

Hatvan év a textil- és ruhaipar szolgálatában

1948-2008

A kezdetek

Hatvan éve, 1948-ban az akkori Mérnök Szakszervezetben összejövő textilipari szakemberek körében merült fel az a gondolat, hogy valamilyen szakmai csoportot kellene alakítaniuk speciális problémáik megbeszélésére. Így jött létre egy ilyen, kezdetben informálisan működő szervezet. Amikor azután 1948 júniusában 14 tudományos egyesületből megalakult a Műszaki és Tudományos Egyesületek Szövetsége, kézenfekvő volt, hogy a textilesek is ehhez csatlakozzanak. 1948. szeptember 20-án tartotta meg alakuló kongresszusát a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület, amely célját a műszakiak szakmai képzésének elősegítésében, a textilipar fejlesztésének támogatásában határozta meg. A textilipari szakágak akkori tagozódásának megfelelően pamutfonó, pamutszövő, gyapjú, len-kender, selyem, kötszövő, rövidáru, textilvegyész és ruházati szakosztályt alakítottak, majd később kiegészítették ezeket az ifjúsági csoporttal és a vidéki csoportokkal is. Érdemes felidézni az 1949-ben véglegesített alapszabályban megfogalmazott célokat:

„Az egyesület célja a textiliparban, textilruházati iparban, a textiltisztító iparban és a vegyiszl iparban működő műszaki és gazdasági szakembereknek az egyesületbe való tömörítése útján a textilipar, a textilruházati ipar, a textiltisztító és a vegyiszl ipar műszaki, gazdasági és tudományos haladásának elősegítése.”
„E cél megvalósítása érdekében az egyesület feladatai: a szakemberek szakmai tudásának továbbfejlesztése, társadalmi fórum teremtése az ipar időszerű és távlati kérdéseinek megvalósítására, állásfoglalások és javaslatok kidolgozására.”

Egyesületünk, a TMTE – ahogy e közkedvelt és a szakmában közismert rövidítéssel ismerjük és emlegetjük – ezeknek az elveknek a szellemében kezdte meg és folytatja immár hat évtizede a tevékenységét. Az első éveket az útkeresés jellemezte, bizonyos átszerveződések mentek végbe a szakosztályok körében és új szakosztályok is alakultak. Létrejött az üzemi összekötő hálózat és mind több vidéki városban alakult önálló csoport (Sopron, Szeged, Győr, Debrecen, Békéscsaba). Már a megalakuláskor, 1948 októberében megjelent a Magyar Textiltechnika első száma. 1950-ben hozták létre az 5 fős titkárságot, élén függetlenített vezetővel.

Az 1948–1956 közötti időszakot dinamikus fejlődés jellemezte az egyesület életében. Egyre több rendezvényt, szakmai fórumot szerveztek, amelyeket a résztvevők élénk aktivitása, vitakedve jellemzett és amelyeket nagy szakmai érdeklődés kísért. Az egyesület sokrétű tevékenysége – aktív részvétele a szakmai oktatásban, továbbképzésben, a szakkönyv- és folyóirat-kiadás, tanulmányok készítése a könnyűipari minisztérium számára, részvétel az újítási mozgalom szervezésében stb. – jelentős társadalmi elismertséget hozott és fórumot teremtett az egész textilipart érintő kérdések megvitatására. Jelentős mértékben támaszkodtak az egyesület munkájára a könnyűipari minisztérium

mellett a szakszervezetek és más fontos állami szervek, mint például az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság és az Országos Tervhivatal.

Az 1956-os forradalom után nagy lendülettel szerveződött újjá az egyesületi élet. Noha 1956-ban számos kiváló textilipari szakember hagyta el az országot, ami a TMTE – és persze az egész textilipar – számára is nagy veszteséget jelentett, az egyesület tevékenysége nem lanyhult. 1958-ban az egyesületnek már több mint 4000 tagja volt és minden magára valamit is adó vállalat, szövetkezet és intézmény jogi tagként vállalt részt az egyesület tevékenységéből, több helyen üzemi TMTE-csoportokat is létrehozva.

Virágkor

Az 1960-as, 1970-es évek és az 1980-as évtized első fele jelentették az egyesületi tevékenység igazi „aranykorát”. A tagok rendszeres tájékoztatást kaptak az ipar és az egyes vállalatok helyzetéről, a szakosztályokban folyamatos információcsere folyt, a különböző tanfolyamok résztvevői megismerkedhettek a legújabb fejlesztési irányokkal, az új eljárásokkal, és azok, akik lehetőséget kaptak egy-egy külföldi szakkiállítás megtekintésére vagy konferencián való részvételre, mindig beszámoltak ott szerzett tapasztalataikról. Nagy mértékben elősegítették ezt a szakosztályok saját lapjai, amelyeket a vállalatok jelentős példányszámban vettek meg és terjesztettek munkavállalóik között. Az egyesület klubnapjain, előadásain, konferenciáin élénk eszmecsere, sőt vita folyt az ipart érintő aktuális műszaki, szervezeti és gazdasági kérdéseiről, amelyeken szép számban vettek részt a vállalatok, intézmények vezető és beosztott munkatársai egyaránt. Fontos együttműködési megállapodásokat kötött a TMTE a Textilipari Dolgozók Szakszervezetével ill. a Ruháipari Dolgozók Szakszervezetével, valamint az Országos Kisiparos Szövetséggel, és több közös rendezvényt szervezett velük. Nagy népszerűségnek örvendtek az egyesület által rendezett belföldi szakmai tanulmányutak különböző vállalatokhoz. Népszerűek voltak és sok életre szóló barátsághoz vezettek a fiatalok körében a rendszeresen tartott kőszegi találkozók. Az új eredmények ismertetését, propagálását színesítették az egyesületi kiállítások is, amelyek többnyire egy-egy hazai vagy nemzetközi konferenciához kapcsolódtak. Az egyesület Textilipari Könyvtár sorozatában mintegy 60 szakkönyv jelent meg hazai szakembereink tollából, amelyek mindegyike hozzájárult az adott szakterületen az új ismeretek elterjesztéséhez, sőt egy részük komoly hézagpótló munka volt. Mindezek nagyon fontosak voltak az 1970-es években végrehajtott textilipari rekonstrukció, az ehhez kapcsolódó műszaki fejlesztések szempontjából is.

Az egyesület már korán kapcsolatot teremtett külföldi szakmai szervezetekkel, köztük nyugat-európaiakkal is. Rendszeresek voltak a TMTE által szervezett nemzetközi konferenciák, ahol neves külföldi előadók számoltak be cégeik, intézményeik fejlesztéseiről, az új technikai-technológiai megoldásokról, kutatási eredményeikről. Az itt hallottak nem egy fejlesztési munkának adtak ösztönzést hazai vállalatainknál is. Emellett igen sokszor a TMTE adott lehetőséget arra is, hogy szakembereink külföldön tartott nagy tekintélyű konferenciákon számoljanak be tudományos eredményeikről, ezzel is öregbítve a magyar kutatók, oktatók és ipari szakemberek tekintélyét a külföldiek szemében.

Megváltozott körülmények

Az 1980-as évek második fele, majd a rendszerváltozás fordulatot hozott a TMTE életében is.

Az 1985-ben *Dr. Rusznák István* professzor leköszönt tíz éves elnöki tisztségéről és a tisztújító közgyűlés a TMTE új elnökének *Dr. Geleji Frigyes*t választotta meg. Változott a főtitkár személye is: *dr. Cseh Józsefet dr. Vass György* váltotta ezen a poszton, aki 1986-ig működött ebben a tisztségben. 1987-ben *Kelényi Gábor* vette át ezt a funkciót. Őt 1994-ben *Máthé Csabáné dr.* váltotta, aki jelenleg is ebben a minőségében tevékenykedik az egyesület vezetőségében.

Az évtized második felében az állami nagyvállalatok körében végbement szervezeti változások, majd a privatizáció erősen kihatott az egyesületi munkára, a tagság aktivitására és létszámára, ami egyrészt a tagok munkahely-változtatása és kényszerű pályaelhagyása, másrészt a nagy számban megjelent új vállalkozások sajnálatos elszigeteltsége, a kapcsolatfelvételtől való elzárkózása miatt következett be. Megszűnt több vidéki csoport, a vállalatok bezárása miatt megszűntek az üzemi csoportok és beszűkült a TMTE egész tevékenysége. A minisztériumi és vállalati támogatások elmaradásával megrendült az egyesület anyagi helyzete. Fel kellett adni a korábban nagyon népszerű és olvasott szakosztályi lapok kiadását és rendszertelenné vált a Magyar Textiltechnika megjelenése is. A fő cél az volt, hogy az egyesületnek legalább a fennmaradását biztosítani lehessen. Nyilvánvalóvá vált, hogy a TMTE csak akkor maradhat életképes, ha tevékenységét a szolgáltatások irányában fejleszti. Ezen belül fontos szerepe volt a szakértői tevékenység kiterjesztésének. A TMTE jogosultságot szerzett szakértői névjegyzék összeállítására, megbízásos munkák vállalására és ebben a közreműködő szakértők adókedvezményt is igénybe vehettek.

A társadalmi szervezetek jogi helyzetének általános rendezésével összefüggésben 1989-ben a TMTE *önálló jogi személyiségű társadalmi szervezetté* minősült át és ennek megfelelően újrafogalmazták az alapszabályt. Ez az átminősítés jelentősen megváltoztatta az egyesület gazdálkodási rendjét, a finanszírozás körülményeit, amit alapvetően az a helyzet határozott meg, hogy az állami támogatás egyre nagyobb mértékben csökkent és mind kevésbé lehetett számítani a vállalatok (jogi tagok) anyagi támogatására is. Az egzisztenciális gondokkal küzdő egyéni tagok száma is állandóan fogyott, ami a tagdíjbevételek visszaesésében is éreztette hatását. Nehezítette a helyzetet a gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok sűrű változása is. A gazdálkodás feszültségeit ugyanakkor valamelyest csökkentették a fizetős rendezvények, tanfolyamok, megbízásos munkák, így végül is sikerült az egyesület önfenntartó működését megőrizni.

Az 1990 és 1998 közötti időszakban az egyesületi munka középpontjában továbbra is a szakmai ismeretterjesztő tevékenység állt. A szakmai rendezvények és konferenciák a műszaki-technológiai ismeretek elmélyítését, valamint az Európai Unióhoz való csatlakozás előkészítését szolgálták. Lehetőséget kapott az egyesület arra is, hogy a kormány számára készülő egyes anyagokhoz szakvéleményt adjon.

A TMTE, mint közhasznú társadalmi szervezet

Döntő változást hozott az egyesület életében a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény, amelynek alapján a TMTE *közhasznú társadalmi szervezetté* alakult át. Ezt a Fővárosi Bíróság 1999. augusztus 23-i végzésével szentesítette.

Ezt a bírósági végzést az egyesület nagy tiszteletben álló elnöke, *Dr. Geleji Frigyes* sajnos már nem érthette meg: 1999. május 13-án tragikus körülmények között elhunyt. Az abban az évben ősszel tartott rendkívüli küldöttközgyűlés utódjául *dr. Császi Ferencet* választotta meg, akit később, 2006-ban *dr. Pataki Pál*, az egyesület jelenleg is funkcióban lévő elnöke váltott.

Itt érdemes megemlíteni, hogy a TMTE titkárságának vezetője, *Lakatosné Győri Katalin* 1987 óta, húsz éve tölti be ügyvezető főtitkár-helyettesi beosztásban ezt a pozíciót. Az egyesület másik – választott – főtitkár-helyettese 1994 óta *Lukács Jánosné*.

Az egyesület új jogi státuszának megfelelően fogalmazta meg azokat a területeket, amelyekre közhasznú tevékenységének irányulnia kell:

- tudományos tevékenység, kutatás;
- nevelés, és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
- szakmai kulturális tevékenység;
- a szakmai kulturális örökség megóvása;
- szakmai műemlékvédelem;
- fogyasztóvédelem;
- környezetvédelem;
- az euroatlanti integráció elősegítése.

Szakmai ismeretterjesztés

A szakmai ismeretterjesztés legáltalánosabb formája ma a TMTE keretében a különböző konferenciák és előadások rendezése, amelyeken a textil-, a textilruházati és a textiltisztító ipar legkülönbözőbb aktuális kérdései napirendre kerülhetnek és a szakemberek széles körében megvitathatók.

Nemzetközi konferenciák

A fentiek szellemében az egyesület rendszeresen szervez nemzetközi konferenciákat. Az utóbbi évtizedben ilyenek voltak

- 1999-ben a VII. Nemzetközi Nyersanyag Konferencia és a II. Nemzetközi Textilvegyész és Kolorista Szakember Találkozó,
- 2000-ben a Kötőipari Szakemberek Nemzetközi Szövetségének (IFWS/IFKT) 40. kongresszusa (ezt kétévenként rendezik, mindig más tagországban),
- 2001-ben a Textilgyártók Nemzetközi Szövetsége (ITMF) világkonferenciája, zömmel külföldi szakemberek részvételével, és a 4. Divat–Piac–Technológia Nemzetközi Ruháipari Szakember Találkozó,
- 2002-ben a Könnyűipari Műszaki Főiskolával közösen rendezett 4. IN-TECH-ED (Műszaki Fejlesztés és Oktatás a Textil- és Ruházati Iparban) Nemzetközi Konferencia,
- 2003-ban a 4. Nemzetközi Textilvegyész és Kolorista Szakember Találkozó és

- az U4 Reklámirodával és a Munkahelyi Módi c. szaklappal közösen szervezett Nemzetközi Munkahelyi Öltözet Konferencia és Szakkiállítás,
- 2005-ben ismét a Könnyűipari Műszaki Főiskolával közösen rendezett 5. IN-TECH-ED Nemzetközi Konferencia, az 5. Textilvegyész és Kolorista Szakember Találkozó és a 8. INTERCLEAN, a textiltisztító szakma nemzetközi konferenciája,
- 2006-ban az I. INNOVÁCIÓ A RUHAIPARBAN Nemzetközi Konferencia és Ruhaipari Szakember Találkozó,
- 2007-ben a II. INNOVÁCIÓ A RUHAIPARBAN Nemzetközi Konferencia és Ruhaipari Szakember Találkozó.

Ezek a nemzetközi rendezvények igen nagy jelentőségűek az egyesület életében, mert teret adnak a magyar és a külföldi szakemberek kapcsolatainak ápolására és lehetővé teszik köztük a szakmai eszmecserét, az újdonságokról való kölcsönös tájékozódást, és egyúttal demonstrálják mind a hazai közvélemény, mind a külföld számára a magyar textil-, ruha- és textiltisztító ipar létét.

A nemzetközi konferenciák mellett természetesen nagyon fontos szerepe van a **hazai rendezvényeknek** is. Ilyenek igen nagy számban szerepeltek és szerepelnek folyamatosan az egyesület programjában.

Szakmai előadások, üzemlátogatások

A szakmai előadások egy részét a TMTE központilag vagy szakosztályai révén szervezi. Az előadásoknak egy részét az egyesület különböző külső szervezetekkel együttműködve, sokszor azok anyagi támogatása mellett szervezte. Az elmúlt évek során például több ízben – egyes esetekben pályázatokon elnyert – támogatást adott ilyen rendezvényekhez a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium, az Oktatási Minisztérium Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatala, a Budapesti Ipari és Kereskedelmi Kamara, az Ipar Műszaki Fejlesztéséért Alapítvány. A kis- és közepes méretű vállalkozások számára a Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács pályázati támogatásával 2003-ban stratégia és marketing továbbképző programot tartott a vállalkozások sikeres beilleszkedéséről a divatmarketing folyamatába, a kis- és közepes méretű vállalkozások stratégiai és pénzügyi tervezéséről, olasz előadó tartott előadást.

Egyes esetekben egy-egy külföldi cég is hozzájárult a rendezvények finanszírozásához, amikor saját termékeit ismertethette a TMTE valamely rendezvényén. Ilyen volt például 1999-ben az olasz CEAM textilgépgyártó csoport bemutatkozása, valamint a Lycra (elasztán) tartalmú síkkötött termékek fejlesztési irányairól szóló előadás, amelynek szervezéséhez a DuPont cég nyújtott támogatást, vagy a nemzetközi konferenciák zöme.

A közbeszerzések előtérbe kerülésével nagyon fontos volt az erre vonatkozó szabályok ismertetése, hogy a textil-, ruha- és textiltisztító ipari vállalkozások minél sikeresebben indulhassanak ezeken a pályázatokon. Ennek érdekében például a TMTE több szakmai szimpóziumot szervezett, amelyek szép számú érdeklődőt vonzottak. De foglalkoztak egyesületi előadások a textilipari munkahelyek egészségügyi és biztonságtechnikai kérdéseivel, a textilvállalati erőforrások kontrolljával, a biotechnológiák textilgyártási alkalmazásaival, a kötöttárak kikészítési eljárásaival, a ruhagyártás szervezési kérdéseivel is. A

textiltisztító szakosztály a foltosodás kérdéséről rendezett szakmai tanácskozást. Nagy érdeklődés kísérte az ipargazdasági szakosztály által szervezett REFA szimpóziumot.

2004-ben hazánk csatlakozott az Európai Unióhoz. Ebben az évben a belföldi rendezvények között jelentősek voltak – a GKM Kis- és Középvállalkozások Célelőirányzat keretében elnyert pályázati támogatásával – a csatlakozással összefüggésben a textiltermékek kereskedelmével összefüggő vám-, statisztikai és adókérdésekkel, valamint az európai uniós pályázatokkal foglalkozó előadások.

Az utóbbi évtizedben egyre nagyobb jelentősége van a textíliák nem ruházati felhasználásának, a legszélesebb értelemben vett ún. műszaki textíliáknak. Az egyesület felismerte ezek jelentőségét a hazai textilipar lehetséges fejlesztési irányai között és 2001-ben megalakította a **Műszaki Textil Fórumot**, amely évenként 2-2 alkalommal rendezett konferenciáin olyan kérdésekkel foglalkozott, mint a kompozitok, a munka- és védőruházatok, a kötőipari eljárásokkal előállított műszaki textíliák, az egészségügyi textíliák, az építőipari alkalmazások, a szűrőbetétek, az autóiparban használt műszaki textíliák.

Mindig fontos egyesületi programoknak számítottak a hazai vállalatoknál tett **üzemlátogatások**. Az egyesület központi vagy szakosztályi szervezésben minden évben számos ilyen üzemlátogatást szervez, amelyet általában nagy érdeklődés kísér. Bár vannak olyan cégek amelyek nem szívesen járulnak hozzá, hogy „kívülálló” szakemberek látogatását fogadják, szerencsére többen nem zárkóznak el ettől, köztük olyanok is, amelyek részben vagy egészben külföldi tulajdonban vannak. Igen sok előadással, szimpóziummal, kerekasztal-beszélgetéssel egybekötött üzemlátogatás kihelyezett megrendezéséhez a cégek nagyvonalú hozzájárulása adott lehetőséget. A TMTE, ugyancsak az Európai Unió működésének jobb megismerése érdekében, vállalkozói tapasztalatcseréket is szervezett Magyarországon, pl. a Felina Hungária Kft., a BERIV Ruháipari Rt. üzemeibe, valamint Ausztriába a Linz Textil GmbH és a Textilveredlung Heiligenkreuz GmbH cégekhez. Ezek a szakmai tapasztalatcserék lehetőséget nyújtottak a hazai cégek képviselőinek, hogy megismerjék a meglátogatott vállalatoknál az innovációs eredményeket, kialakítsák vállalataik jövőbeni stratégiáját, mérleget a bérmunkától való elszakadás lehetőségeit.

A hazai üzemlátogatások mellett a TMTE rendszeresen szervez csoportokat egy-egy fontos **külföldi kiállítás** (pl. 1999-ben és 2003-ban az ITMA, 2000-ben, 2003-ban és 2006-ban a kölni IMB, 2005-ben és 2007-ben a frankfurti Techtexil) megtekintésére. Az egyesület 1999-ben együttműködési megállapodást kötött az Olasz–Magyar Kamarával, ennek keretében lehetőség nyílt arra is, hogy egy-egy csoport látogatást tegyen a TECHNO-MA nemzetközi kötő- és kikészítőipari kiállításon ill. a milánói MODA-IN kiállításon. A textiltisztító szakosztály rendszeresen szervez csoportos látogatást külföldi textiltisztító kiállításokra és konferenciákra. Ezek iránt a külföldi csoportos utak iránt mindig nagy az érdeklődés és a kiutazott szakemberek gyakran tartanak előadásokat is valamelyik egyesületi rendezvényen, vagy publikálnak cikkeket az egyesület szaklapjában.

Szakértői szolgáltatás

Az egyesület felkért szakértők bevonásával műszaki, jogi, fogyasztóvédelmi tanácsadói szolgáltatást nyújt a textil-, textilruházati és tisztítóipari cégek, ruházati kereskedők és fogyasztók számára a termékek minőségével, tisztításával, a használat során bekövetkező károkkal kapcsolatban. Vitás esetekben szakmai állásfoglalás kialakításával ad segítséget.

Oktatási tevékenység, felnőttképzés

A TMTE oktatási tevékenysége régi hagyományokon alapul és mindig is fontos szerepe volt az egyesület programjaiban. Az utóbbi évtizedben rendezett különböző szakmai tanfolyamok felölelték a minőségbiztosítás, a ruhaipari gyártásszervezés, a lakossági textiláru-értékesítéssel összefüggő anyag- és áruismeret, a vezetői hatékonyság növelése, az üzleti siker forrásai, az üzleti tárgyalástechnika, a textiltermékek forgalomba hozatalával kapcsolatos tudnivalók témakörét, továbbá az Európai Unióhoz való csatlakozás előkészítése keretében a textil- és ruhaipart ill. az ezek kereskedelmét érintő várható változások problematikáját. Az egyesület keretében zajlott le a textil- és ruházati kereskedők továbbképzése is. Fontos előadást tartottak az ipargazdasági szakosztály szervezésében a lízingről, mint az iparfejlesztést szolgáló technikáról.

Az egyesület évente egyszer egynapos oktatási fórumot szervezett a képzési kínálatról és a munkaerő-piaci keresletről a textil- és ruházati iparban, amelyen a szakirányú közép- és felsőfokú tanintézetek képviselői vettek részt. Az elhangzott javaslatokról tájékoztatás készült az Oktatási Minisztériumnak és a Nemzeti Szakképzési Intézetnek. Javasolták egyes képzések visszaállítását az OKJ-ba (pl. textilvegyipari technikus). A Nemzeti Szakképzési Intézet felkérésére az egyesület szakértői részt vettek az új OKJ szakmai képzési tematikák véleményezésében. 2006-ban a TMTE felnőttképzési fórumot tartott az Országos Felnőttképzési Tanácstól, az Oktatási Minisztériumtól és a Nemzeti Szakképzési és a Felnőttképzési Intézettől meghívott előadókkal. A programon szóba került az új OKJ és a felnőttképzést érintő jogszabályi változások, amelyek a TMTE felnőttképzési tevékenységét is befolyásolják.

A textil- és ruhaipari szakképzés aktuális kérdéseivel foglalkozott a Budapesti Kereskedelmi és Ipar Kamarával közösen szervezett szakképzési kerekasztal fórum is, amelyen az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA) és a Foglalkoztatási és Munkaügyi Minisztérium képviselői is részt vettek.

A TMTE oktatási bizottsága figyelemmel kísérte a Bolyai János textilipari szakközépiskola tanműhelyének sorsát, de az ott található, sok esetben muzeális értékű gépeket sajnos nem sikerült teljesen a Textilmúzeum számára megmenteni.

A TMTE oktatási tevékenységében igen nagy lépést jelentett 2003-ban az EDUTEX felnőttképzési program megindítása, amelynek célja az egyesület szakmai ismeretterjesztő tevékenységének magasabb színvonalra emelése, a felnőttképzés feltételeinek megfelelő továbbfejlesztése. Ehhez meg kellett teremteni az intézményi és személyi háttérrel (Szakmai Tanácsadó Testület), át kellett alakítani a törvényi előírásoknak megfelelően az egyesület szervezeti-működési szabályzatát és meg kellett szerezni a Felnőttképzési Akkreditációs Testület (FAT) intézményi akkreditációs tanúsítványát. A TMTE-t 2004-ban bejegyezték az akkreditált felnőttképző intézmények sorába. A tanúsítvány 4 évre szólt, amit 2008-tól újabb 4 évre sikeresen megújítottak. Az akkreditáció megújításában és a képzési programok szervezésében – az EDUTEX Szakmai Tanácsadó Testület elnökeként – kiemelkedő munkát végez *Kutasi Csaba*. Az egyesület képzési programjai a vonatkozó törvényi előírások szerint a

szakképzési hozzájárulás terhére elszámolhatók lettek, ami hozzájárulhat a tagvállalatok és vállalkozások képzési igényeinek jobb kielégítéséhez és szakterületünk humán erőforrás-fejlesztéshez.

2003-tól kezdetben a MTESZ Oktatási Központtal közösen, majd önállóan, a Szakmai Tanácsadó Testület által elfogadott éves képzési tervekben szereplő tanfolyamokat hirdette meg a TMTE. Emellett évente előzetes igényfelmérést végeztek a textil- és ruhaipari vállalkozások körében, folyamatosan fejlesztik a felnőttképzési programok tematikáját, képzési dokumentációját és a képzések értékelési rendszerét.

Az EDUTEX program keretében 2004-ben továbbképző tanfolyamot szerveztek a lakástextil-trendekről, és konfekciószalag-vezető tréningre került sor a Fairway Kft.-nél. Ugyanehhez a programhoz kapcsolódóan tartottak képzést a termelésirányítás, a környezetvédelem kérdéseiről, valamint az EU-pályázati tudnivalókról. 2005-ben az Országos Foglalkoztatási Alap támogatásával a textiltisztító szalonok vezetői ill. a síkkötő üzemek munkavállalói számára, valamint két alkalommal a lakástextil trendekről rendeztek tanfolyamot. Sikeres volt a konfekcióüzemi szalagvezető tréning többek között a Felina Kft.-nél ill. a ruhaipari technikus tréning a Mode 3H Textilipari Kft.-nél.

A 2006. évi felnőttképzésben új irányt jelentett az egészségügyi szakdolgozók képzésére kifejlesztett és az Egészségügyi Szakmai Továbbképző Bizottság által pontszerzőnek minősített továbbképző tanfolyamok megszervezése, amelynek tematikáját az egyesület alakította ki és biztosította az előadókat is. Emellett sor került egy ruházati eladó tréningre, valamint a textiltisztító szakmában dolgozók számára a nagyüzemi mosással kapcsolatos továbbképzésre is. A programban szerepelt a textil- és ruhaipari marketing ill. a színmérés gyakorlati kérdései témakörében tartott tanfolyam, valamint az 1000 órás fehérneművarró képzés és a számítógépes gyártás-előkészítésre alapozott szerkesztő-szériázó tanfolyam is. A kis- és közepes méretű vállalkozások számára kétnapos marketing továbbképzést is tartott az egyesület.

2007-ben elindította az egyesület az első, államilag elismert bizonyítványt nyújtó OKJ-s képzést a kelmefestő-vegytisztító szakmában. Az új OKJ szerint további szakterületeken kíván az egyesület bekapcsolódni az iskolarendszeren kívüli képzésekbe.

Fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelem az egyesület közhasznú tevékenységének egyik kiemelt területévé vált, amikor a TMTE felismerte, hogy fontos szakmai ismereteket terjeszthet a gyártók, a kereskedők és a legszélesebb fogyasztóközönség körében. Ezen a területen a TMTE az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesülettel ill. a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőséggel működik együtt. Pályázati támogatással 10 ezer példányban fogyasztói és kereskedői tájékoztató füzetet adott ki a TMTE, amelyet az egyesület szakértői munkaközössége állított össze, és amit különböző együttműködő szervezetek bevonásával széles körben terjesztettek.

2003-ban a TMTE új kiadványsorozatot is indított „Hogyan kezeljem?” címmel. Az ebben a sorozatban megjelent füzetek a kezelési jelképekkel, a bőrruházat kezelésével, a ruházati cikkekre vonatkozó szavatosságról és jótállásról szólnak. Az 5-5 ezer példányban kinyomtatott kiadvány leporelló formában, színes kivitelben, a lakossági fogyasztók számára közérthető és

szakszerű megfogalmazásban tartalmazza a tudnivalókat és a széles körű terjesztését számos együttműködő szervezet segítette.

Egy másik sorozat, amely „Jó tudni” címmel jelent meg, egyik kötetében a textil- és ruházati alapanyagok ismertetésével, vásárlási tanácsokkal, a reklamációk intézésének módjaival stb. foglalkozott, a másik füzet a textil- és ruházati termékek fogyasztói tájékoztatási előírásaiban bekövetkezett változásokat foglalta össze. A tájékoztató kiadványoknak megjelentetését nagy mértékben segítette az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztériumtól kapott támogatás is.

A lakossági ruházati kereskedelemmel foglalkozó szakemberek szakmai felkészültségét segítették azok az egynapos tanfolyamok, amelyeket a TMTE – az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület és a Nyugdíjasok Országos Szervezete közreműködésével – 2002 óta több különböző városban a lakosság felvilágosítására, valamint iskolákban nagy érdeklődés mellett tartott és tart. Ezek az előadások a fogyasztóvédelem jogszabályi és intézményi rendszerével, és a textil- és ruházati termékek forgalomba hozatalával kapcsolatos ismeretekkel, az újszerű anyagok és technológiák megismertetésével foglalkoznak.

Tartós együttműködés alakult ki a textil- és ruhaipari szakiskolákkal, ahol tanórák keretében minden évben kihelyezett fogyasztóvédelmi előadást és konzultációt tart az egyesület. A tanulóközösségek mellett az órákon szaktanárok is elismeréssel vettek részt az ország több területén (Szolnok, Dunaújváros, Szentendere, Dabas, Budapest).

A fogyasztóvédelem iskolarendszerű oktatásának módszertanáról az Szociális és Munkaügyi Minisztérium támogatásával egynapos tanári továbbképzést is szervezett a TMTE.

2005-től a Textilmúzeumban nagy érdeklődést váltottak ki a gyártóknak és kereskedőknek szóló, a címkézéssel és a forgalomba hozatal szabályaival foglalkozó rendezvények, amelyeket 2007-ben kihelyezett fogyasztóvédelmi konzultációk követtek a METRO és a C&A áruházláncok szakdolgozóinak részvételével, a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatósággal együttműködve.

Az EU csatlakozás előkészítésével ill. a csatlakozás utáni helyzettel foglalkozó rendezvények

Magyarországnak az Európai Unióhoz való csatlakozása az utóbbi évtizedben rendkívül fontos témája volt a TMTE tevékenységének. Az egyesület vezetősége úgy érezte, hogy felvilágosító munkával nagy mértékben elősegítheti, hogy a textil- és ruházati ipar vállalkozásai felkészülhessenek és alkalmazkodni tudjanak a változásokhoz, és minél jobban kihasználhassák annak várható előnyeit, illetve elkerülhessék a valószínű buktatókat.

A tagság minél jobb tájékoztatása érdekében az egyesület már 1998-ban EU bizottságot hozott létre, és azóta is folyamatosan foglalkozik az Európai Unió tagság szakmát érintő kérdéseivel. A csatlakozásra történő felkészítés érdekében – a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium által kiírt pályázathoz kapcsolódva – 2003-ban tanfolyamot szervezett a mikro-, kis- és közepes méretű vállalkozások számára a korszerű termelésirányítás témakörében a Szirén Ruházati Szövetkezetnél, valamint kiadta a háromnyelvű textil- és ruhaipari szakszótárt, amely az EU pályázatok szakkifejezéseit is tartalmazza.

2004. május 1-jén Magyarország csatlakozott az Európai Unióhoz, ezért nagyon aktuális volt a textil- és ruhaipari kis- és közepes méretű vállalkozások EU-pályázatokra való felkészítéséről tartott konferencia, valamint a 2004–2005-ben a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium támogatásával kiadott *Hogyan tovább az EU-ban?* c. füzet sorozat, amely a munkabiztonság, az egészség- és környezetvédelem, a fogyasztóvédelem, az EU-ban érvényes kereskedelem szabályozás, a divattervek védhetősége és a fejlesztési projektek és pályázatok kidolgozási elveinek témaköreit ölelte fel. Az egyesület szakemberei és felkért szakértők által összeállított hiánypótló kiadványokat a TMTE széles körben terjesztette.

Az egyesület a Külügyminisztériumtól és Gazdasági és Közlekedési Minisztérium Kis- és Középvállalkozási Főosztályától tájékoztatást kapott az Európai Unió textilbizottságában szereplő témákról és álláspontokról. Ezeket a szakmai információkat a szaksajtó révén terjesztette a tagság körében, hogy minél szélesebb körben ismertté váljanak.

Az egyesületnek lehetősége van rendszeresen figyelemmel kísérni és véleményezni az EU 133-as Textilbizottsága, valamint az EU textiliparral foglalkozó lobbyszervezete (EURATEX) által kiadott szakmai anyagokat. A TMTE adatszolgáltatással, információnyújtással válaszolt a szakmai bizottságok által felvetődő kérdésekre és a szervezet információs anyagait a jogi tagvállalatok körében folyamatosan terjeszti.

Kapcsolat a szakma fiataljaival

Az egyesület mindig is nagy figyelmet fordított a fiatal szakemberek bevonására a TMTE munkájába. Eredetileg ezt a célt szolgálta a **Nívódíj pályázat** is, amelyet a TMTE a *Rejtő Sándor pro Technológia Alapítvány* és az OMFB – majd később ennek utódszervezete – támogatásával hirdetett meg a szakmai felsőoktatási intézményekben készülő diplomatervek és szakdolgozatok díjazására. A pályázatra minden évben számos munkát küldenek be az érintett oktatási intézmények (elsősorban a Könnyűipari Műszaki Főiskola – ill. újabban a Budapesti Műszaki Főiskola Rejtő Sándor Könnyűipari Mérnöki Kara –, a Budapesti Műszaki Egyetem és az Iparművészeti Főiskola – amely néhány év óta szintén egyetemi rangot kapott –, de legutóbb megjelent egy, a Nyugat-Magyarországi Egyetemről érkezett diplomaterv is). A 30 körüli számú pályamunka közül korábban 10–13 kaphatott pénzjutalmat, de az utóbbi években a források beszűkülése folytán a kiosztható díjak száma is sajnos mintegy felére csökkent. Ugyanakkor – egy-két kivételtől eltekintve – sajnos nem sikerült elérni azt a célt, hogy a nyertes pályázók az TMTE munkájába aktívan bekapcsolódjanak.

Egy másik pályázatot az egyesület a Silhouette Kft.-vel közösen hirdetett meg **„Aranyvarrótű”** címen, a ruhaipari szakközépiskolák részére. A két évente (1999, 2001) meghirdetett pályázatra számos iskolából igen sok pályamunka érkezett be, amelyek között szép számú pályaművet díjaztak. A tehetséges diákok ilyen széleskörű megérdemelt díjazása annak köszönhetően vált lehetővé, hogy a kiírók kezdeményezését az Oktatási Minisztérium, a Közoktatási és Modernizációs Közalapítvány, a kamarák és a textil- és ruhaipari vállalkozások is széleskörűen támogatták.

2005-ben örvendetes módon elindult egy új szerveződés a TMTE fiatal

szakemberei körében, a **Fiatalok Fóruma**, amelynek az egyesület jövőépítésének szempontjából kiemelt jelentősége van. *Zsigri Gergely* vezetésével sikerült **több** olyan lelkes és a szakma iránt elkötelezett fiatal bevonni a TMTE hatókörébe, akik önszervező módon közreműködnek az egyesület céljainak megvalósításában. Sikeres kezdeményezésük a „*Híd a generációk között*” mottóval szervezett beszélgetés sorozat, amelyet az ipar tapasztalt és sikeres vezetőivel folytatnak rendszeresen. A Fiatalok Fórumának támogatása kiemelt figyelmet igényel a jövőben is.

Szakmai kulturális tevékenység, a szakmai kulturális örökség megóvása

A fiatalok mellett nagy figyelmet fordít az egyesület a régi szakemberek és vállalatok sorsának alakulására is – ez elsősorban az *Ecker Károlyné* vezette ipartörténeti és hagyományvédő szakosztály hatékony munkájának köszönhető. A szakosztály rendezésében rendszeresen tartanak olyan előadásokat, amelyeken idős szakemberek mesélnek pályafutásukról és a textil- és ruhaipar ill. a gyárak múltjáról és akkori eredményeiről. Így például az elmúlt néhány évben megismerkedhettek az érdeklődők *Dr. Rusznák István*, *Kőhalmi Konrád*, *Simor József* pályafutásával. Elbeszéléseikből sok tanulság vonható le, és tapasztalataik megismerése nem haszontalan a mai generációk számára sem. Az idős szakemberekkel folyó beszélgetéseket sok esetben hangszalagra is rögzítik, egy részük a Magyar Textiltechnika hasábjain is megjelenik, így azok megmaradnak az utókor számára is.

2003-ban megemlékezett a szakosztály a TMTE alapításának 55. évfordulójáról és a Glovita Kötöttkesztyűgyár Rt. alapításának 75. évfordulójáról. *Kőhalmi Konrád* megismertette hallgatóit a pamutipar utolsó 60 évének történetével és e témáról egy 90 oldalas hatalmas tanulmányt is készített. 2005-ben *Dr. Zilahi Márton* Kossuth-díjas egyetemi tanár, a TMTE egyik alapító tagja és első elnöke születésének 100. évfordulójáról emlékeztek meg, de meghallgattak egy előadást a száz éves Graboplastról is.

Mindemellett azonban szakosztályban a textil- és ruhaipar jelenlegi helyzetéről, fejlesztési irányairól is tartanak előadásokat a már nem aktív szakembereknek olyanok, akik ezeket a kérdéseket napi munkájuk folytán jól ismerik, ezzel is bekapcsolva idős kollegáinkat a szakmai életbe, akik szívesen is fogadják ezeket a tájékoztatásokat.

2007-ben az egyesület intéző bizottsága úgy határozott, hogy 2008-ban megünnepli **a TMTE alapításának 60. évfordulóját** és ennek keretében egy emlékkönyvet nyit meg, amelyben az egyesület életében fontos szerepet játszó tagokról emlékezik meg. Ennek részleteinek kidolgozását egy munkabizottságra bízta, azzal, hogy az emlékkönyvet az első emléklappal a 2008. évi küldöttközgyűlésen mutatják be. Az emlékkönyvet folyamatosan bővítik és a bővítésről minden évben a küldöttközgyűlésen számot adnak.

Nagy esemény volt az egyesület életében, hogy hosszú szakmai előkészítés és több éves építkezés után 1999. június 18-án végre megnyílt a **Textil- és Ruhaipari Múzeum** a volt Goldberger-gyár egyik muzeális jelentőségű épületében, a Goldberger család volt lakóházában és első üzemépületében. Ebben a munkában elvülhetetlen szerepe volt az azóta sajnos elhunyt *Dr. Endrei Walternak*, az egyesület egyik alapító tagjának, de aki ezt a nagy napot

még megérhette. 2000-ben bekövetkezett sajnálatos halála nagy veszteség a textilipar és az egyesület számára.

Ecker Károlyné egyúttal a **Textilmúzeum Alapítvány** kuratóriumának elnöke is, ennél fogva szoros kapcsolat van a TMTE és a *Vajk Éva* igazgatónő vezetete budapesti Textil- és Ruhaiipari Múzeum között. A múzeum egyes kiállításait az egyesületi szakemberek szakmai támogatásával rendezik meg. Ilyen volt például a 2000-ben megnyílt konfekciótörténeti kiállítás, a „*Mesélő harisnyák*” című, a hazai harisnyagyártás történetéről 2005-ben készült kiállítás, vagy a 2006-ban megnyílt „*Moshat*” kiállítás a magyar textiltisztítás fennmaradt emlékeiből. Az egyesület lapja, a *Magyar Textiltechnika* rendszeresen beszámol a múzeum új kiállításairól. Nem mulaszthatjuk el kiemelni, hogy a múzeum gyakran ad otthont az egyesület rendezvényeinek, ami egyrészt a rendezvények (általában nagyobb létszámú konferenciák, küldöttközgyűlések stb.) színvonalát emeli a környezet adottságainál fogva és a múzeum vendégszerető vezetésének köszönhetően, másrészt a méltányos összegű terembérlés folytán költségmegtakarítást is eredményez.

Tudományos tevékenység

Az egyesület tudományos tevékenységét ma lényegében a **szaklapkiadás** jelenti.

Az TMTE-vel egyidős, 1948 óta megjelenő *Magyar Textiltechnika* mellett hosszú évtizedekig fontos szerepet töltek be a szakmai tájékoztatásban az 1969-től kiadott *Textiltisztítás*, valamint 1956 óta az egyes szakosztályok által szerkesztett és a vállalatoknál széles körben terjesztett szakosztályi lapok. Ez utóbbiak sajnos az 1990-es évek elején már megszűntek.

A **Textiltisztítás** rendszeres megjelentetésében a fő szerep a textiltisztító szakmáé volt, amely önerőből – elsősorban a hirdetőkre támaszkodva, a TMTE anyagi támogatása nélkül tudta előállítani a lapot. Amikor azonban ebben a szakmában is jelentős szerkezeti átalakulások mentek végbe, amiknek folytán az érdeklődés a lap iránt sajnálatosan megcsappant, a gondok itt is felerősödtek. 2003-ig a lap negyedévenként jelent meg, 2004-ben már csak három szám megjelentetésére volt lehetőség és nehézségek mutatkoztak a szakcikkek, híryananyagok biztosításában és a szerkesztőbizottsági munkában is. A textiltisztító szakma képviselői és a TMTE vezetősége a *Textiltisztítás* és a *Magyar Textiltechnika* összevonását határozták el 2005-től, úgy, hogy a Magyar Textiltechnikában a textiltisztítás témaköre mint önálló rovat jelenjék meg. A TMTE intéző bizottsága egyúttal szükségesnek látta a **Magyar Textiltechnika** szerkezetének, szerkesztési elveinek, tartalmának korszerűsítését is. A *dr. Kerényi István* által vezetett, de újjáalakított szerkesztőbizottság mellé *Lázár Károly* személyében felelős szerkesztőt neveztek ki, akinek feladatává tették, hogy az előre meghatározott lapterv szerint megfelelő színvonalú és terjedelmű cikk-, hír- és képanyag álljon rendelkezésre, és a korábbi rendszertelen megjelenés helyett a lap ismét rendszeresen kéthavonta, 32 oldalon jelenjék meg. 2005 óta, az LVIII. évfolyam 5. számától kezdve már ezek az elvek érvényesülnek, érezhetően változatosabb és színvonalasabb lett a lap.

Az intéző bizottság egy év múltán, 2006 szeptemberében értékelte a lapot, megállapította a fejlesztendő irányokat, annak érdekében, hogy a lap inkább „magazin” jellegű legyen. Az előfizetők száma a lapösszevonás és az egyéni

tagdíjhoz kapcsolt kedvezményes előfizetési lehetőségnek köszönhetően 2006-ban nőtt, de az alacsony példányszámú megjelenés így is nehézséget jelent a hirdetésbevételek növelésében és a lap színes kivitelű nyomtatásában.

Korábban fontos tevékenysége volt a TMTE-nek a **szakkönyvkiadás** is. A Textilipari Könyvtár sorozatában megjelent könyvek az iparban dolgozó szakembereknek sok területen adtak gyakorlati segítséget. Napjainkra a textilipari szakkönyvek kiadása Magyarországon anyagi okokból csaknem teljesen megszűnt és a megmaradt textilipari szakképzés is gyakran elavult, régi tankönyvek használatával folyik, ezért a szakkönyvkiadás megújításának nagy jelentősége lenne. A ruházati ipar szerencsére nem ennyire elhanyagolt terület, itt most is jelentek meg újabb tankönyvek, bár sajnos nem kerülnek szabad kereskedelmi forgalomba.

Mindezek tükrében nagy jelentőségű volt a *Háromnyelvű textil- és ruhaipari szótár* megjelentetése 2004-ben, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium egy pályázata keretében, mind könyv alakban, mind CD-ROM formájában. A kiadvány egyúttal olyan függelék is tartalmaz, amely az európai uniós pályázatok angol szakkifejezéseinek magyar megfelelőit adja és ezzel nagy segítséget nyújthat az ilyen pályázatok készítőinek.

Vezetőtestületi munka, szervezeti élet

Az egyesület taglétszáma az 1970-es években jellemző 4000 körüli számról **az ipar gazdasági leépülésével összhangban folyamatosan** csökkent, 1999-ben 1339-re, 2007-re 1241-re esett vissza. A jogi tagok száma az 1999. évi 114-ről 2006-ra 105-re csökkent. A tagtoborzási munka állandó feladatot ró a vezetőtestületi tagokra, bár ezek sajnos kevés eredménnyel járnak. Örvedetes emellett, hogy több magánszemély ill. jogi tagvállalat él az adományozás lehetőségével, így segíti az egyesület közhasznú tevékenységét.

A TMTE vezető testületei (a küldöttközgyűlés, az intéző bizottság, az ellenőrző bizottság) az alapszabálynak megfelelő rendszerességgel és a szervezeti és működési szabályzatnak megfelelően dolgozik. A munkatervi feladatok koordinálását és a programok szervezését a titkári testület segíti.

A **küldöttközgyűlés** összehívására rendes körülmények között évente kerül sor, amikor az éves közhasznúsági jelentés megvitatása mellett a TMTE mérlegbeszámolójának elfogadása is esedékes. Tisztújító küldöttközgyűlés az utóbbi tíz év folyamán 1998-ban, 2002-ben és 2006-ban volt. (A tisztújító küldöttközgyűléseket megelőzően a szakosztályokban is megtörténik a vezető- és küldöttválasztás.) Rendkívüli küldöttközgyűlés összehívására 1999-ben az elnök (*Dr. Geleji Frigyes*) váratlan elhunytja miatt, 2005-ben pedig az alapszabály módosítására került sor. Ez utóbbit a 2006-ra tervezett szervezeti átalakulás tette szükségessé. A küldöttközgyűlések napirendjét és határozatait a 16 tagú **intéző bizottság** készíti elő, amely évente 6-8 alkalommal, ezek közül évente 2-3 alkalommal a titkári testülettel kibővítve ülésezik.

Az **ellenőrző bizottság** folyamatosan figyelemmel kíséri és vizsgálja az egyesület tevékenységét és megállapításairól beszámol a küldöttközgyűléseken. Különösen fontos feladat hárult az ellenőrző bizottságra, amikor az egyesület gazdálkodása veszteségesnek mutatkozott és vagyonvesztés is beállt. Emiatt

vezették be például 2003-ban a cash-flow elemzést és a pályázati projektek megtérülésének előzetes elemzését.

2002-ben a Fővárosi Főügyészség vizsgálta a TMTE 1998–2001. évi közhasznú működésének törvényességét. Ennek befejeztével a főügyészség jelzést juttatott el a TMTE elnökéhez, amelyben vagyonfelhasználás kimutatását és két alapszabályi kérdést javasolt a küldöttközgyűlés elé terjeszteni. Ezekről a témákról a 2003. évi küldöttközgyűlés állást is foglalt.

A TMTE elnöke által felkért intéző bizottsági tag (*dr. Császi Ferenc*) révén az Egyesület rendszeresen képviselteti magát a **MTESZ Szövetségi Tanács** ülésein és delegáltja révén részt vesz a szövetség működési, gazdálkodási vagyoni helyzetének megoldására vonatkozó döntéshozatalban. 2004-ben itt a legfontosabb téma a MTESZ gazdálkodásának és vagyoni helyzetének stabilizálása és a kölcsönös érdekeken alapuló együttműködés újragondolása volt. 2005-óta folytatódik a MTESZ gazdálkodására és vagyoni helyzetére vonatkozó elgondolások megvitatása, amely azonban a MTESZ eladósodása következtében felerősödött érdekellentétek miatt egyre bonyolultabb helyzetet teremt. A szövetség tulajdonában lévő *Technika házak* értékesítése folyamatos vagyonfeléléshez vezet, ami a tagegyesületek helyzetét bizonytalanná teszi, hacsak nem sikerül kompromisszumos megoldást kialakítani.

A TMTE szakmai tevékenysége eredetileg a textil-, textilruházati és textiltisztító ipar hagyományos alágazati felosztását követő **szakosztályokban** folyt, azonban a textiliparnak az utóbbi években bekövetkezett jelentős leépülése és átstrukturálódása folytán ebben is lényeges változások álltak be: a korábbi szakosztályok egy része megszűnt vagy **műhelyé, fórummá, szakcsoporttá** stb. alakult át és nem az eredeti alágazati felosztás, hanem inkább egy-egy fontos szakterület szerint folytatja a működést.

2005-ben a küldöttközgyűlés elfogadta a **TMTE új stratégiai irányát**, amelyet előzetesen egy kétnapos műhelymunka keretében alakítottak ki az egyesület tisztségviselői és felkért önkéntesek. Az Intéző Bizottság felelősöket jelölt ki az elfogadott stratégiai terv megvalósítására, amely a következő területeket foglalta magában:

- a TMTE szervezetfejlesztése,
- a szakmai területek fejlesztése,
- a felnőttképzés fejlesztése,
- az üzleti alapú szolgáltatások fejlesztése és
- a kommunikáció és a PR fejlesztése.

A 2006. évi tisztújítást megelőzően a TMTE szervezetei, a szakosztályok vezetőségei elemezték az elmúlt időszakot és a szakmai környezetükben bekövetkezett változásokat. Az egyéni és jogi tagok helyzetelemzésére alapozva 2006-tól új szakmai csoportosulások jöttek létre, amelyek működéséhez a jogi keretet a 2006. évi tisztújító küldöttközgyűlésen elfogadott alapszabálymódosítás tette lehetővé. Ennek alapján a TMTE megújított szervezetei a következő célokat tűzték maguk elé:

Műszaki Textil Műhely: az európai textilipar fejlesztési irányával összhangban információszerezés piacról, technológiákról, szabályozásról; közös piaci megjelenés (pl. katalógus, vásár stb.); nemzetközi kapcsolatok bővítése; szakmai adatbázis létrehozása on-line formában; megjelenés a TMTE honlapján.

A *Ruházati szakosztály* új szervezetei: *Munka és Védőruházati Szakcsoport* (célja: a munka és védőruházat gyártásával foglalkozó cégek összefogása, szakmai információk közvetítése, rendezvényprogramok előkészítése, a gyártók speciális érdekeinek megjelenítése, versenyképesség fejlesztése, évente 2-3 önálló program – céglátogatás, kerekasztal-beszélgetések, közös kiállítói megjelenés – szervezése); *Egyen- és Formaruha Szakcsoport* (célja az egyes közületek, ajánlatkérők fejlesztési, korszerűsítési igényének megismerése, ezek alkalmazására javaslatok kidolgozása, a folyamatban lévő vagy befejezett fejlesztéseinek ismertetése, szakmai javaslatok kidolgozása a korszerű alapanyagok és késztermékek műszaki paramétereinek akkreditált laboratóriumi vizsgálati módszereinek meghatározására); *Ruhaipari Szakember Fórum* kihelyezett üzemlátogatási programok szakmai konzultációval kiegészítve.

Fiatalok Fóruma: célja a főiskolai hallgatók, fiatal pályakezdők bevonása a TMTE hatókörébe, önszerveződés, szakmai kapcsolataik bővítése többféle formában („Élő Fórum” találkozások beszélgetések szakember vendégek meghívásával, internetes hírlevél, kihelyezett programok egy-egy vállalatnál, kedvezményes részvétel a TMTE rendezvényein, nemzetközi kapcsolatok építése, álláslehetőségek keresése és kínálata, szakmai hálózatépítés, üzleti kapcsolatfejlesztés, pályázati információk szerzése, együttműködés kapcsolódó területeken, a fiatal szakemberek beszámolója pályakezdési, beilleszkedési tapasztalataikról.

Minőségügyi Törzsasztal : célja a jó gyakorlat terjesztése, benchmarking elemzések, nemzetközi projekt tapasztalatok terjesztése, szakma specifikus minőségügyi szakemberképző programok fejlesztése, szervezése.

Textilvegyész és kolorista szakosztály: célja a korábbi konferenciaszervező hagyományok folytatása, nemzetközi kapcsolatok fenntartása, fejlesztése a textil kikészítés és színezés szakterületén.

Kötő szakosztály: célja üzemlátogatások, tapasztalatcserék, képzések szervezése.

Ipartörténeti és hagyományvédő szakosztály: célja az ipartörténeti és múzeumi témák gondozása, szakmai életutak követése, megemlékezések.

Ipargazdasági szakosztály: célja a pályázati tanácsadás, szakmaspecifikus kiadványok szerkesztése, szakmai statisztikai összefoglalók és adatelemzések készítése.

A 2006-ban elfogadott alapszabály-módosítás rugalmasabb lehetőséget teremtett a szakmai és regionális szervezetek alakítására, egyszerűsítette a szervezeti működés rendjét. Ennek keretében megváltozott a korábbi szakosztályi tagozódás is. A TMTE célját az új alapszabály a következőképpen rögzítette:

„Az egyesület célja a textil és textilruházati, illetve az ezekkel összefüggő bármilyen szakterületen és szektorban (1) a műszaki, tudományos és gazdasági haladás, a szakképzés és a szakoktatás fejlesztésének elősegítése, valamint az e területen működő műszaki és gazdasági szakemberek szakmai fejlődésének és

szakmai-közéleti tevékenységének segítése, részvétel a közös szakmai érdekek védelmében; (2) a versenyképes és környezetkímélő eljárások és termékek kidolgozásának és elterjesztésének elősegítése; (3) a szakterülettel kapcsolatos kulturális örökség megóvása, a szakmakör történelmi fejlődésének kutatása és az ezzel kapcsolatos muzeális feladatok ellátása, beleértve a textilipari műemlékek védelmét is; (4) a fogyasztóvédelem elősegítése; (5) közreműködés az euroatlanti integráció elősegítése érdekében.”

A TMTE közhasznú tevékenységének minél szélesebb körben való tudatosítására az egyesület létrehozta és karbantartja internetes honlapját (www.tmte.hu) és rendszeresen tájékoztatja a szakmát saját kiadványai (*Magyar Textiltechnika*, *TMTE Híradó* c. hírlevél), valamint különböző más szaklapok (*CÉLiránytű*, ill. utódja, a *Textil Fórum*, *Divatmarketing*, *Kereskedő*, *NEXT Magazin* stb.) révén.

Kapcsolatrendszer és érdekvédelem

A vállalkozások egyre sürgetőbben igényelték a szakmai érdekképviseleti munka erősítését a TMTE eszközeivel is. A TMTE 2005-ben elfogadott alapszabálya a szakmai érdekképviseleti tevékenységre még nagyobb hangsúlyt helyez. *Ennek a feladatnak az egyesület többféle módon igyekszik megfelelni és ebben szorosan együttműködik a budapesti és regionális kereskedelmi és iparkamarákkal és más szakmai szervezetekkel, az ágazati szakszervezetekkel és a szakterületen működő klaszterekkel, kiemelten a Pantex Nyugat-Dunántúli Textil Klaszterrel.*

A jogi tagok érdekében a TMTE koalíciós szerződést kötött a Magyar Könnyűipari Szövetséggel és a Magyar Ruhagyártók Egyesüléssel az egyik szervezetben sem regisztrált TMTE jogi tagok érdekképviseletének ellátására. Így közvetett módon a teljes körű gazdasági érdekképviseletet is vállalja jogi tagjai számára, ami azt is jelenti, hogy a tagsági díj változatlanul hagyása mellett többletszolgáltatást tud nyújtani a tagoknak. Az egyesület megfigyelő szervezetként részt vesz a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) munkájában. A TMTE hozzáfér azokhoz az információkhoz és egyéb szolgáltatásokhoz, amelyek a KÁPB-be tömörült érdekképviseleti szervezeteket megilletik, illetve a TMTE – megbízás alapján – bevonható szakértői felmérő, elemző munkákba.

Az egyesület rendezvényein, kihelyezett vezető testületi ülésein szakmai vitákat folytat a vállalkozások (jogi tagok) képviselőivel, ajánlásokat, véleményeket fogalmaz meg, saját eszközeivel segíti ezek továbbítását a felsőbb szervekhez. Így például 2002-ben kerek-asztalmegbeszélést szerveztek a ruházati és lakástextil késztermékek gyártói és a hipermarketek (bevásárló központok) közötti üzleti kapcsolat témájában, a Gazdasági Versenyhivatal képviselőinek részvételével. Felkért újságíró közreműködésével összefoglaló cikket jelentettek meg a Magyar Textiltechnikában a kötőipari vállalkozásokat foglalkoztató sajátos problémákról.

A Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága (VPOP) felkérésére a TMTE részt vett a textilipari termékek (fonal, kelme, késztermékek) összehasonlító értékeinek kidolgozásában. Ennek célja az alulszámlázások visszaszorítása és a magyar termékek tisztességes versenyének elősegítése volt.

Ezek a feladatok rendszeresen igénylik a TMTE szakértőinek társadalmi segítségét.

2003-ban az egyesület részt vett a textil- és ruhaipar helyzetének javítására az Országgyűlés által elfogadott határozati javaslat előkészítő szakmai anyagának kidolgozásában. A 2004. június 22-i országgyűlési határozatban előírt kormányzati intézkedési terv azonban sajnos nem készült el.

A TMTE a hazai és külföldi üzletkereső partnerek körében terjesztette a textil- és ruhaipari cégek adatait tartalmazó, 2002-ben összeállított *Beszállítói adatbázis* CD ROM-ot, amelynek elkészítésével az ITDH bízta meg az egyesületet vállalkozói szerződés keretében.

2004-ben szakmai szervezetek, munkaadói érdekképviselések és 7 regionális szakmai kamarai tagozat részvételével megalakult a Textil- és Ruhaipari Kerekasztal Fórum (TERUKA). A Divat Klaszter által kezdeményezett összefogást a TMTE is kezdettől fogva pártolta. A szervezetek konzorciális megállapodásba foglalták akaratukat rendszeres együttműködésre a hazai ruházati- és textilipari gyártók hatékonyabb érdekérvényesítése céljából. Határozat született arról, hogy a magyar ruházati-, és textilgyártók képviselőit az európai szakmai érdekképviselői szövetségben (EURATEX) a TERUKA-ba tömörült szervezetek közül a Magyar Könnyűipari Szövetség látja el, a belépés 2004. június 1-jével megtörtént. Ettől kezdve a hazai szakmai vállalkozások széles köre közvetlen és rendszeres tájékoztatást kap az EURATEX munkabizottságaiban megvitatott kérdésekről, a kiharcolt és elfogadott döntésekről.

Nemzetközi kapcsolatok

Igen fontosak és kiterjedtek a TMTE nemzetközi kapcsolatai is. Az egyesület évtizedek óta tagja a Kötőipari Szakemberek Nemzetközi Szövetségének (IFWS/IFKT), a Textilvegyész és Kolorista Egyesületek Nemzetközi Szövetségének (IFATCC) és 2004-ig tagja volt a Textilgyártók Nemzetközi Szövetségének (ITMF).

Az ITMF 2001. évi Budapesti Világkonferenciája az utóbbi időszak egyik legrangosabb eseményét jelentette a TMTE életében. A TMTE szakmai munkája és szervezési közreműködése a világ minden tájáról érkezett résztvevők legnagyobb meglepedettségét váltotta ki.

Az ITMF-tagságot az egyesület a fonással és szövással foglalkozó és egyre zsugorodó hazai cégek támogatásának hiányában, illetve annak érdekében, hogy a TMTE a magyar textilipar EURATEX-hez való csatlakozásának költségét részben támogatni tudja, 2004-ben feladta.

A TMTE a Magyarországi Olasz Kereskedelmi Kamarával közösen 2000-ben megalakította az *Olasz-Magyar Textilklubot*. A klub célja kötetlen szakmai információ és tapasztalatcsere elősegítése a Magyarországon működő olasz textilipari vállalkozások és a magyar textil- és ruhaipari cégek menedzserei között.

Az EU országok szakmai szövetségei közül a TMTE-nek közvetlen kapcsolata van az osztrák textilszövetség vezetőivel és kezdeményezte közös rendezvény szervezését a cseh és a német szakmai szövetségekkel is. Az együttműködés előkészítése, a témajavaslatok kidolgozása és az érdekeltség és finanszírozás kölcsönös feltárása azonban hosszadalmas folyamat. Hatékonyabb együttműködés leginkább nemzetközi projekt-partneri formában alakítható ki, ennek továbbfejlesztése a projektek befejezését követően is megvalósítható.

Az egyesület gazdálkodása

A központi (állami és MTESZ) támogatások állandó szűkülése folytán az egyesület 2000-től egyre inkább rákényszerült arra, hogy intenzív pályázati tevékenységgel igyekezzen olyan pénzügyi forrásokhoz jutni, amelyek részben pótolják a tagdíjakkal és a közhasznú tevékenység bevételeivel nem fedezett működési hiányt. Ezek közül a pályázati források közül a Nemzeti Civil Alap pályázata biztosít évente kisebb összegű forrást a működés részbeni fedezetére, egyéb, célfeladatra elnyert pályázati támogatások csak a projekt arányában teszik lehetővé működési költségek fedezését.

Az egyre csökkenő tagdíjbevételek és az emelkedő működési kiadások mellett sajnos az elmúlt időszakban többször előfordult, hogy gondos és takarékos gazdálkodás ellenére is közhasznú tevékenység bevételei nem fedezték az éves kiadásokat, és a keletkezett veszteséget saját forrásból – az előző években felhalmozott pénz- ill. értékpapír-tartalékból – kellett kipótolni.

Az ellenőrző bizottság évről évre vizsgálja a TMTE alapszabályszerű működését, a közhasznú tevékenység, a pénzügyi gazdálkodás és a rendelkezésre álló eszközök felhasználásának eredményességét. Munkájáról és megállapításairól a Küldöttközgyűlésnek tesz jelentést. Mind az intéző bizottság, mind az ellenőrző bizottság egállapításai szerint a TMTE egyik legfontosabb feladata rövidebb és hosszabb távon egyaránt a vagyonfelélés megállítása és a pénzügyi stabilitás megteremtése.

* * *

Az az örömdetes tény, hogy a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület megérte fennállásának hatodik évtizedét és betöltheti a célkitűzéseiben megfogalmazott szerepét, jelentős részben köszönhető a titkárság vezetőjének, *Lakatosné Győri Katalinnak* és a korábbiak mellett jelenlegi munkatársainak – *Ecker Gabriellának, Lukács Árpádnének* és *Szigetvári Eszternek* –, akik fáradhatatlanul és nagyon lelkiismeretesen, hivatástudattól áthatva látják el ezt a nem könnyű feladatot. A TMTE választott vezetői és egész tagsága nevében köszönjük a munkájukat.

2008. március

Összeállította: Lázár Károly – Lakatosné Győri Katalin

**A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület elnökei és főtitkárai
1948–2008**

Elnökök

Dr. Zilahi Márton
1948–1950, 1958–1961

Kiss Árpád
1951–1955

Dr. Ajtai Miklós
1955–1958

Vég László
1961–1974

Dr. Rusznák István
1974–1985

Dr. Geleji Frigyes
1985–1999

Dr. Császi Ferenc
1999–2006

Dr. Pataki Pál
2006–

Főtitkárok

Dr. Vékássy Alajos
1948–1949

Jakab József
1950–1955

Demjén György
1955–1957

Füsti Pál
1958–1980

Dr. Cseh József
1980–1985

Dr. Vass György
1985–1986

Kelényi Gábor
1987–1994

Máthé Csabáné dr.
1994–